

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a duly incorporated corporation under the laws of Manitoba, at its head office and place of business at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фермерське Видавництво Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

"І НА ЗЕМЛІ МИР"

Християнський світ спляв вчера, бога хвалить і молить, за минулий мир і за майбутній мир. Чи чув це бог, чи послухає він поради й молитви? Колись грецький філософ Епікур казав:

"Або бог хоче викоринити зло зі світу, але не може; або він може, але не хоче; або, нарешті, він не може і не хоче. Припустимо, що він хоче, але не може — тоді він безсилний. А коли він може, але не хоче, то він злий; а якщо він і хоче і може знищити зло, то чому він його не знищить?"

Ми, хіба залишимо бога небесного. Ми й згадали його тільки тому, що інші християни моляться до него про "мир на землі". Права, ті земні боги, що готують на землі кроваву різню, ще більшу, ще страшнішу, як була 1914-1918 років, шукають собі союзника в бога небесного. МекДоналд, "робітничий" прем'єр Великої Британії, ідучи оглядати американські зброєни, перед відходом відправив службу богу. Американський парламент (конгрес) відкривається завжди також службою божею, і тільки після цієї молитви ухвалює сотки мільйонів доларів на будову військових кораблів, аеропланів, гармат та на виробованні трильйонів газів.

Що ті великі християни, замордувавши в 1914-1918 роках 10 мільйонів, а поклавши 21 мільйон людей, стремлять за молитвою на устах до ще більшого нищення людей, хай посприятимуть ним наведені цифри, які ми беремо з великого капіталістичного місячника "Current-History" на місяць січня 1930 рік. Цифри ці подає в тому журналі голова парламентарного підкомітету, що виробляє бюджет для американської флотії.

За фінкаський рік, що закінчився 30 червня 1929 року Злучені Держави видали на свою флотію \$374,608,054, або три рази стільки, як Німеччина видала на свою флотію в 1914 році. Зараз американська флотія перевищає німецьку флотію з 1914 року на 300,000 тон.

Велика Британія за той самий рік видала на свою флотію 274,000,000 доларів.

Але пригляньтесь ви ось цій таблиці, яка покаже вам, як зростає видатки на зброєння на воді за останні 25 літ, тобто від 1904 до 1929 року.

Table with 4 columns: Роки, Збільшення й зменшення, Злучені Держави, Велика Британія, Японія, Франція, Італія, Німеччина, Радянський Союз.

Ця таблиця показує нам, що видатки на флотію Злучених Держав зросли більш, як в три рази, Великої Британії майже в два рази, Японії близько в шість і пів разів. Зі всіх цих держав тільки Німеччина значно зменшила видатки, бо її насильно роззброїли і Радянський Союз зменшив видатки. На таблиці показано різню 1904 і 1925 року. Коли б так було показано різню 1914 і 1929 року, то тоді ми побачили б на скільки зменшив видатки Радянський Союз. Бо в 1914 році царський уряд видал на свою флотію два рази більше, як в 1904 р. Однак і так ми бачимо, що однією країною у світі, що зменшила свої видатки на воєнну флотію, є Радянський Союз. (Німеччини не враховуємо, бо її армія силою роззброїли й заборонили зброєння.)

Скільки коштує державу утримання такої колосальної флотії, як американська? Ось маленький приклад. Дреднаут "Каліфорнія" коштував в 1921 році (будова) 40 мільйонів доларів. Само лише утримання його коштує річно два і чверть мільйони доларів. Корабель "Саратого", що возить аеропляни, коштує (будова) 41 мільйон доларів, а утримання його коштує річно понад чотири і пів мільйони доларів.

Денним з цих кораблів військ призначено 20 літ, денним 16 літ, а денним лише 13 літ. Після тих років ті кораблі треба викинути, а будувати нові, міцніші, з кращою технікою, з більшими гарматами.

Американську флотію обслуговує 93,323 жовнири (матроси). До того ще додати так звані прибережний корпус 19,175 жовнирів і офіцерів та 12,127 офіцерів і жовнирів берегової оборони. Разом це буде армія в 124,725 жовнирів. Бритнську флотію обслуговує 113,356 офіцерів і жовнирів.

Загальний тонаж американської флотії, включаючи й ті кораблі, які зараз будуються, виносить 1,533,373 тон, а британської 1,765,677 тон. Отже Злучені Держави є всього лише 232,304 тонн позаду Великої Британії. Тож не дивно, що МекДоналд поїхав аж до Гуверра говорити про роззброєння. Не в роззброєння тут розходиться, а в те, що Злучені Держави наздоганяють Велику Британію, яка панує над морями.

Незадовго оці "миротворці" з'їдуться в Лондоні, до них там придулять Японія, Франція й Італія, помоляться вони там богу у вестминстерському соборі й засядуть в сейнт-джемський палаці раду радити, як далі зброїтися. Гувер вже сказав, що він стоїть за "парі", тобто за рівність на морі із Ве-

ликою Британією. Потім Японія, яка стоїть на третьому місці, собі захоче рівності. Муссоліні захоче рівності із Францією. І почнуть вирівнювати, а вирівнявши почнуть одні других перестаняти.

А людей дуритимуть, що вони роззброються, а людям казатимуть молитися, що бог дав "на землі мир і в чоловічих благоволені".

СЕЛЯНСЬКІ ПОВСТАННЯ В ІТАЛІЇ.

В Італії під диктатурою фашистів, недавно відбулися селянські повстання. Головно в південній Італії, в Калабрії, Абрुці й Апулії. В першій половині листопада селяни в провінції Абрुці спалили й зруйнували багато державних й фашистських будинків. По селах вище гаданих провінцій селяни спалили не тільки державні та фашистські будинки, але й хати фашистів. В околиці Сальмоні одного дня в часі бійки селяни з фашистськими жандар-

В Південній Італії відбулися селянські повстання. Селяни-повстанці палять приміщення фашистських організацій.

мами трох було вбитих, а 100 ранених. Деспота з Міліно, що уникнула цензури, каже, з Калабрії й Апулії селянські повстанські загони заняли кілька міст і аж з Риму прислали війська мусіти боєм відібрати ті міста. Італійська пресціквопито замовчує це на розказ фашистської цензури.

До повстання довела селянство велика сільсько-господарська криза, страшне збідніння селянства й фашистські утиски. В південній Італії всі найкращі землі є в руках поміщиків. В Калабрії 75 процент сільсько-го населення — це поміщицькі наймити, сільський пролетаріат, які не мають ні клаптика власної землі. З решти 25 процент — коло 20 процент хоч після статистики уважають власниками, на ділі мають тільки невеличкі клаптики землі й то в горах. Вся ж земля є в власності отих 5 процент багатців. У Фоджі сільський

СИЛА ЗБРОЇ ЇХ ПЕРЕКОНАЛА.

(Стаття харківської робітничої газети "Пролетар")

Збройний удар червоної Далеко-Східної армії дав швидкий і належний ефект. Кількох днів було досить, щоб китайська армія дійшла стану цілковитого розвалу, а мукденський уряд надіслав делегацію для переговорів на основі радянських пропозицій.

Сторонні спостерігачі найбільше вражає в цій справі те, що радянський уряд ані трохи не змінив своїх пропозицій, вперше сформульованих ще в липні місяці, незабаром по тому, як захоплено залязали.

За практикою капіталістичних держав належало скористатися з наслідків блискучої перемоги й поставити на коліна ворога. СРСР же не зажадав від мукденського уряду чого такого, що виходило б за межі мирного врегулювання конфлікту.

Імперіалісти радо відхилили ідею втручання в конфлікт. Коли протягом чотирьох місяців білобандити випробували терпіння радянської влади, то це нікого не обходило. Коли ж генерали дістали заслужену науку, то тут стурбувалися імперіалістичні уряди, бо ж ім аніж не хочеться припустити безпосередніх переговорів. На тих спробах посередництва, що їх не раз уже робилися, сподівалися щось вигортувати від Китаю. Не вигорділо. Зосталася ще одна надія: зирвати близьку згоду, підбурюючи нанкінський уряд до дальшого опору.

Як відомо, нанкінський уряд вже час поспад нестримно ворожу позицію проти СРСР. Це пояснювалося як бажання послабити мукденських генералів, так і прагненнями заслужити симпатію імперіалістів. Отож несподівана капітуляція Мукдену надто вже не до впо-

добі нанкінцям. Треба гадати, що на цей раз Нанкінові, ні його імперіалістичним покровителям не пощастить спровокувати Мукден на дальшу боротьбу. Бандитський штаб у Мукдені вже видохся. Немає ні грошей, ні війська, щоб далі змагатися з СРСР. Миритися треба сьогодні, бо завтра вже може бути пізно.

Наші вороги, запалюючи вогнище війни на Далекому Сході, сподівалися послабити сили СРСР й принизити авторитет радянської країни перед трудящими масами. Не так склалося, як гадалися. Радянська дипломатія й Червона армія блискуче склали іспит. Радянська країна довела перед усім світом свою непохитну волю до миру, що спиратися на могутню, боєздатну, провітну пролетарським запалом, Червону армію.

Ф—ко.

СОН РЯБОЇ КОБИЛИ.

(Як я в Ошаві слухав сумний відчит д-ра Мандрика.)

Було це в Ошаві, Онт. Приїхав сюди д-р Мандрика з відчитом на тему: "Сьогоднішня будуча Україна". Возить він що тему зразок по східній Канаді. Говорить він на що тему так:

— Шановні громадяни! Моя сьогоднішня тема дуже сумна. Але ви щим не спохайтесь, будьте хвилинку терпеливі, а я вам докажу, чому сумна моя тема. Сумна тому, що між українцями нема політики. Кожний з нас каже, що він є політик, а в дійсності між українцями нема політики.

— Як би ми були політиками, то ми мали б свою державу, про нас знав би цілий світ. Ми мали б свою представництво в чужих державах, з нами читалися б високо-вчені люди, а так про нас ніхто не знає. (Спускається куме на дно на найглибшому місці — такі найкращі виниси з тої частини сумної лекції.)

Потім д-р Мандрика нарисував на таблиці Україну.

— О, бачите, каже, це Україна.

Дивимось ми на Україну. Уявляю: Мандрика певно проговорить зараз себе президентом, або гетьманом. Ні, не проголосив, але показує: тут живе 40 мільйонів українського народу, 40 мільйонів телеграфічних стовпів, тільки не обведених дротом.

Ну, думаю, коли вони не обведені дротом, то вони не є телеграфічними. Але слухав далі.

— Як би то добре було Україні, щоб не було отих границь. Ми мали б у своїх руках бориславську нафту, а там далі Дніпровий басейн з вугіллям, тут побудували б ріаного роду фабрики, а там над Чорним морем порти. А наші директори їдуть в ріжні краї (тяжко зітхнув) і шукають ринку збуту на продукти. А на Кавказі й Кубані ми плакали б великі череди худоби — ах, як там чудові овочеві дерева ростуть (сховав носа в хустину).

— А там геть-геть на схід за Каспійським морем до Туркестану — все це було б нашим (тихо хоч мак сій).

Задригав я, замріявся. І пригадалися мені літа мої молоді, діточі, як бавився я на зарінку по білгані всі на гору, де не побирається на землю. Ми не знали, чи на небі є бориславська нафта, або чи там є степи розлогі кубанські, а на них великі череди худоби, але ми знали, що на небі добре там равотати разом з ангелами та прохитаясь, вчепившись за розвору тарадайки пророка Ілії.

Слухаю — гримить! Я очу-

доби нанкінцям. Треба гадати, що на цей раз Нанкінові, ні його імперіалістичним покровителям не пощастить спровокувати Мукден на дальшу боротьбу. Бандитський штаб у Мукдені вже видохся. Немає ні грошей, ні війська, щоб далі змагатися з СРСР. Миритися треба сьогодні, бо завтра вже може бути пізно.

Наші вороги, запалюючи вогнище війни на Далекому Сході, сподівалися послабити сили СРСР й принизити авторитет радянської країни перед трудящими масами. Не так склалося, як гадалися. Радянська дипломатія й Червона армія блискуче склали іспит. Радянська країна довела перед усім світом свою непохитну волю до миру, що спиратися на могутню, боєздатну, провітну пролетарським запалом, Червону армію.

Ф—ко.

СОН РЯБОЇ КОБИЛИ.

(Як я в Ошаві слухав сумний відчит д-ра Мандрика.)

Було це в Ошаві, Онт. Приїхав сюди д-р Мандрика з відчитом на тему: "Сьогоднішня будуча Україна". Возить він що тему зразок по східній Канаді. Говорить він на що тему так:

— Шановні громадяни! Моя сьогоднішня тема дуже сумна. Але ви щим не спохайтесь, будьте хвилинку терпеливі, а я вам докажу, чому сумна моя тема. Сумна тому, що між українцями нема політики. Кожний з нас каже, що він є політик, а в дійсності між українцями нема політики.

— Як би ми були політиками, то ми мали б свою державу, про нас знав би цілий світ. Ми мали б свою представництво в чужих державах, з нами читалися б високо-вчені люди, а так про нас ніхто не знає. (Спускається куме на дно на найглибшому місці — такі найкращі виниси з тої частини сумної лекції.)

Потім д-р Мандрика нарисував на таблиці Україну.

— О, бачите, каже, це Україна.

Дивимось ми на Україну. Уявляю: Мандрика певно проговорить зараз себе президентом, або гетьманом. Ні, не проголосив, але показує: тут живе 40 мільйонів українського народу, 40 мільйонів телеграфічних стовпів, тільки не обведених дротом.

Ну, думаю, коли вони не обведені дротом, то вони не є телеграфічними. Але слухав далі.

— Як би то добре було Україні, щоб не було отих границь. Ми мали б у своїх руках бориславську нафту, а там далі Дніпровий басейн з вугіллям, тут побудували б ріаного роду фабрики, а там над Чорним морем порти. А наші директори їдуть в ріжні краї (тяжко зітхнув) і шукають ринку збуту на продукти. А на Кавказі й Кубані ми плакали б великі череди худоби — ах, як там чудові овочеві дерева ростуть (сховав носа в хустину).

— А там геть-геть на схід за Каспійським морем до Туркестану — все це було б нашим (тихо хоч мак сій).

Задригав я, замріявся. І пригадалися мені літа мої молоді, діточі, як бавився я на зарінку по білгані всі на гору, де не побирається на землю. Ми не знали, чи на небі є бориславська нафта, або чи там є степи розлогі кубанські, а на них великі череди худоби, але ми знали, що на небі добре там равотати разом з ангелами та прохитаясь, вчепившись за розвору тарадайки пророка Ілії.

Слухаю — гримить! Я очу-

Англії поверх мільйон безробітних. Всюди локавати, страйки, арештування. В Канаді безробітні демонструють, бо немають де ні переспати, ні на кусок хліба заробити.

А Мандрики мандрують по Канаді, нічого не бачуть і не чувають, а нам оповідають про сон рябої кобили.

Бориславської нафти вони хочуть, вугілля Донбасу їх мантив, бризни вони лизну ли б, дипломатичного фракта виденських, праських, паризьких кавярних вони гуляють б. Ех, ех! Було та загуло панове. Залишилася тільки сумна тема.

Присутній.

ЗАХІДНЯ УКРАЇНА.

ПОЛЬСЬКІ ФАШИСТИ ТІШАТЬСЯ З ВИСТУПУ УКР. ФАШИСТІВ.

Польські газети не приховують свого співчуття українським фашистам, що намагалися розгромити радянське консульство у Львові. Газета псевдучків "Газета Польська" пише, що ця демонстрація мала на меті не тільки висловити співчуття контр-революційним елементам на Радянській Україні, але й протест проти діяльності радянського консула у Львові.

Повпред СРСР в Польщі Богомолдов віддав міністрам закордонних справ Залеському й заявив протест проти поведіння львівської влади, що не вжила заходів до захисту радянського консульства у Львові від нападу.

За повідомленням із Львова виступ українських фашистів проти радянського консульства викликав обурення в широких українських колах.

ПРАВОСЛАВНИ МОЛЯТЬСЯ ЗА ВОЄВУДУ ЮЗЕФ-СЬКОГО.

З нагоди віддання в селі Жабчу замкненої свого часу церкви наповно селіанам пише "Українська Нива" панегірик волинському воєводі Генрихові Юзефському, з якого цитуємо: "У Жабчому велике свято вшорати, ні обробити й землі обогомом лежить?"

— Будь тихо — відповідає до церкви православних. Сталося те завдяки енергійній акції п. Генриха Юзефського, волинського воєводи, який знайомившись зі справою, заінтересувався, щоби церкву у Жабчому було повернено православним". Панегірик кінчить так: "Отож сьогодні зносина молитви до Всевишнього хай жабчане згадають і про того розумного адміністрактора, який став на боці покривджених і допоміг їм повернути церкву".

Так пише "Українська Нива", яка в спілці з "Дягом" і респіоно лет-лорівсько-удлівською преси кричить на все горло про "переслідування української інтелігенції" на Радянській Україні.

А що я на два боки слухати не можу, то мої уха знову звернені до доктора.

— Більшовики своєю невмілою господарською сприяють до посухи. То вина більшовиків, що минулого літа в Україні посуха спалила збіжжя.

— А чия ж то вина, що минулого літа посуха спалила збіжжя в Канаді? — почув я назад себе.

— Зараз під більшовиками начисляється п'ять мільйонів безробітних наймитів і робітників.

— Чому він не порухе безробітних в Канаді — чуваю і впертий голос когось за собою.

— Більшовики не мають що їсти — править далі свою сумну лекцію Мандрика.

— Подивися ти на "бред-ляйни" в Канаді та в Злучених Державах, подивися, що в Нью Йорку безробітні валиються по вулицях — чуваю я далі назад себе.

— І чим далі говорив Мандрика, тим більше вже й перед моїми очима вставало положення робітництва в Канаді, в країні демократії й добробуту. Десятками депортують звідси робітників до Англії, а в самій

Летять попередження гризю і в них проривається гнів. Втекти б іще, доки не пізно... А він "та пловать я хотів".

Тоді розгорнувся події. А, власне, подія така: Дала нахабною по шиї Упевнена і сильна рука.

"Насильство!" — гукє нахаба. "Вбивають! За вищо ця лють!" Дарма. Пречудесно він знає, За що його бють.

Од. Кр—н.